

Anordning om studentereksamen for privatister.

Vi Frederik den Niende, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg,

Gør vitterligt: Efter de Os af Vor undervisningsminister allerunderdanigst foredragne omstændigheder ville Vi allernådigst have anordnet følgende bestemmelser angående studentereksamen for privatister:

I. Almindelige bestemmelser.

§ 1.

Studentereksamen for privatister afholdes ved en i henhold til lov nr. 62 af 24. april 1903 § 19 nedsat eksamenskommission, som består af undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne som formand og det fornødne antal med gymnasieundervisningen i de pågældende fag fortrolige faglærere, der beskikkes af undervisningsministeren for et tidsrum af 3 år ad gangen.

§ 2.

Den, som ønsker at underkaste sig studentereksamen for privatister, må være fyldt 18 år inden eksamens afslutning; eksamenskommissionens formand kan dog undtagelsesvis meddele dispensation fra alderskravet, når den pågældende dimittend fylder 18 år inden udgangen af det kalenderår, i hvilket han indstiller sig til prøven.

Dimittenden skal almindeligvis indstilles til eksamen af den eller dem, som har ledet hans undervisning, jfr. dog de i § 9 indeholdte regler for indstilling til studentereksamen som tillægsprøve til visse tidligere beståede eksaminer. De nærmere bestemmelser om indstilling fastsættes af undervisningsministeren.

§ 3.

1. Ved studentereksamen for privatister skal enhver bedømmelse udtrykkes ved en af følgende karakterer: ug, ug÷, mg+, mg, mg÷, g+, g, g÷, tg+, tg, tg÷, mdl+, mdl. Dersom et flertal af bedømmere er enige om, at eksaminanden overhovedet ikke har lagt kundskaber i det pågældende fag for dagen, gives dog karakteren slet.

Der tillægges disse karakterer følgende talværdier:

a) Ved udregning af den enkelte eksamenskarakter på grundlag af flere bedøm-

meres særkarakterer: ug = 6, ug÷ = $5\frac{2}{3}$, mg+ = $5\frac{1}{3}$, mg = 5, mg÷ = $4\frac{2}{3}$, g+ = $4\frac{1}{3}$, g = 4, g÷ = $3\frac{2}{3}$, tg+ = $3\frac{1}{3}$, tg = 3, tg÷ = $2\frac{2}{3}$, mdl+ = $2\frac{1}{3}$, mdl = 2, slet = 1.

b) Ved udregning af gennemsnittallet af eksamenskaraktererne: ug = 15, ug÷ = $14\frac{2}{3}$, mg+ = $14\frac{1}{3}$, mg = 14, mg÷ = $13\frac{1}{3}$, g+ = $12\frac{2}{3}$, g = 12, g÷ = $10\frac{2}{3}$, tg+ = $9\frac{1}{3}$, tg = 8, tg÷ = $5\frac{1}{3}$, mdl+ = $2\frac{2}{3}$, mdl = 0, slet = ÷16.

2. Der gives følgende karakterer:

På den klassisk-sproglige linie: i skriftlig dansk, mundtlig dansk, engelsk eller (og) tysk, fransk, græsk, latinsk version (2 prøver), mundtlig latin, historie, geografi med naturlære og naturhistorie, orden med skriftlige arbejder. I alt 10 (11) karakterer.

På den nysproglige linie: i skriftlig dansk, mundtlig dansk, skriftlig engelsk (2 prøver), mundtlig engelsk, skriftlig tysk (2 prøver), mundtlig tysk, fransk, latin, oldtidskundskab, historie, geografi med naturlære og naturhistorie, orden med skriftlige arbejder. I alt 12 karakterer.

På den matematisk-naturvidenskabelige linie: i skriftlig dansk, mundtlig dansk, engelsk eller tysk, fransk, historie, oldtidskundskab, geografi og naturhistorie, fysik med astronomi, kemi, skriftlig matematik (2 prøver), mundtlig matematik, orden med skriftlige arbejder. I alt 12 karakterer.

For de eksaminander, der ikke tidligere har bestået enten realeksamen, pigeskoleeksamen, almindelig forberedelseseksamen eller mellemskoleeksamen, gælder, at indstilling til studentereksamen ikke kan ske, før end de pågældende har dokumenteret i følgende fag at besidde kundskaber, mindst svarende til kravene ved mellemskoleeksamen: for eksaminander af sproglig retning matematik, for eksaminander af matematisk-naturvidenskabelig retning samt for de eksaminander af klassisk-sproglig retning, der ikke opgiver både engelsk

og tysk, det af disse fag, der ikke opgives til studentereksamen.

3. Eksamenskarakteren i geografi og naturhistorie på den matematisk-naturvidenskabelige linie og i geografi med naturlære og naturhistorie på de sproglige linier er gennemsnittet af særkaraktererne for de enkelte fag.

4. Karakteren for orden med skriftlige eksamensarbejder udregnes på følgende måde:

I hvert af de skriftlige fag gives en fagkarakter i orden, og af fagkaraktererne udregnes den endelige karakter i orden ved addition og derpå følgende division af summen med karakterernes antal; fremkommer der ved denne division et tal, som ikke svarer til et af tallene i den i stk. 1 a nævnte række, forhøjes tallet til det nærmest liggende højere tal i rækken, hvis det er lig med eller ligger over middeltallet mellem det nærmeste lavere og det nærmeste højere tal i rækken, medens i modsat fald det nærmeste lavere tal i rækken angiver karakteren.

5. Af de givne eksamenskarakterer udregnes et gennemsnitstal med to decimaler, idet der tillægges karaktererne de i stk. 1 b angivne talværdier; dette gennemsnitstal angiver eksamensresultatet.

Ved siden af eksamensresultatet opføres den dertil svarende karakterbetegnelse efter stk. 1 b; for så vidt eksamensresultatet ikke falder sammen med nogen af de i stk. 1 b nævnte talværdier, benyttes karakterbetegnelsen for det nærmeste højere tal i skalaen, hvis eksamensresultatet er lig med eller ligger over middeltallet mellem det nærmeste højere og det nærmeste lavere tal i skalaen; i modsat fald benyttes karakterbetegnelsen for det nærmeste lavere tal i skalaen.

6. Til at bestå eksamen kræves, at den pågældende skal have opnået et eksamensresultat af mindst 11,25.

§ 4.

Med hensyn til undervisningens formål i de enkelte fag gælder bestemmelserne i kgl. anordning af 8. april 1953, ligesom de i undervisningsministeriets bekendtgørelse af 9. april 1953 om undervisningen i gymnasiet angivne almindelige principper finder tilsvarende anvendelse.

II. Studentereksamen for privatister med fuldt pensum.

§ 5.

Kravene er i de forskellige fag følgende:

A. D a n s k.

(Fælles for alle 3 linier).

a. Litteraturlæsning: 9 hovedværker, heraf 4 statarisk, resten kursorisk. 1 af værkerne skal være norsk (dansk-norsk), og indtil 2 af de kursoriske kan være fra verdenslitteraturen. Et passende udvalg litteraturprøver (f. eks. folkeviser, salmer, litterær kritik, noveller, eventyr, essays) kan ækvivalere et hovedværk. Endvidere opgives som statarisk læst mindst 185 sider litteraturprøver; alle centrale perioder og hovedforfatterne skal være repræsenteret, herunder oldnordisk litteratur i oversættelse og norsk (dansk-norsk) litteratur fra nyere tid. Som kursorisk læst opgives mindst 215 sider litteraturprøver (herunder eventuelt også kortere værker) fra de forskellige perioder. Den læste litteratur må ikke udelukkende være af skønlitterær art; også andre sider af nationallitteraturen skal være repræsenteret.

b. Litteraturhistorie: Der opgives tiden efter 1700; af tiden før 1700 opgives kun den til forståelse af den opgivne litteratur nødvendige litteraturhistorie.

c. Dansk grammatik: På grundlag af en kort systematisk lærebog forlanges der et sikkert kendskab til hovedtrækkene i den danske grammatik (lydlære, formlære og ordføjningslære). Endvidere kræves der kendskab til de forskellige stillag i rigssproget (tale- og skriftsproget i deres forskellige afskygninger) og til forholdet mellem rigssprog og dialekter; endelig en kort oversigt over de indoeuropæiske sprogs indbyrdes slægtskab og det danske sprogs område gennem tiderne.

d. Svensk og norsk: Af svensk poesi og prosa opgives mindst 50 sider som statarisk læst og 50 sider som kursorisk læst. Af norsk (dansk-norsk, bogmål og ny-norsk) opgives mindst 10 sider som statarisk læst og 25 sider som kursorisk læst. Det danske sprogs slægtskab med svensk og norsk skal kunne påvises i hovedtræk. Også tekstens indhold må være tilegnet i hovedtræk.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en stil; der gives frit valg mellem flere opgaver. Til besvarelsen gives 5 timer.

2. Ved den mundtlige prøve eksamineres der:

- a) *litterært*: i en statarisk læst tekst; eksaminationen i litteraturhistorie skal i videst muligt omfang ske med udgangspunkt i den forelagte tekst. I tilslutning til eksaminationen i den statarisk læste tekst eller i litteraturhistorien prøves der i store træk i det kursusriske læste stof.
- b) *sprogligt*: i en statarisk læst svensk eller norsk tekst. Teksten oversættes, sprogformen sammenlignes med dansk, og indholdet kommenteres i store træk. Der prøves ganske kort i dansk grammatik med udgangspunkt i en af de forelagte tekster.

De litteratursteder, der forelægges, må af censor være valgt således, at de belyser væsentlige træk af forfatteren og tiden.

B. E n g e l s k.

I. Den nysproglige linie.

Engelsk skal i forhold til tysk vælges som hovedfag eller bifag; hvis engelsk vælges som hovedfag, skal tysk være bifag; hvis engelsk vælges som bifag, skal tysk være hovedfag.

Kravene er:

1. Som hovedfag:

a. 175 sider, omfattende dels et drama af Shakespeare, hvoraf dog enkelte mindre væsentlige scener kan udelades, dels et udvalg af poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.

b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eksaminanderne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.

c. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær, prosa af middelsværdighed, egnet til at give eksaminanderne kendskab til det levende nutidssprog.

d. Et enkelt værk eller flere værker eller dele af værker af een eller flere af det 19. eller 20. århundredes hovedforfattere (ialt ca. 250 sider).

2. Som bifag:

a. 75 sider poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.

b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eksaminanderne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.

c. 250 sider moderne, væsentlig skønlitterær, prosa af middelsværdighed, egnet til at give eksaminanderne kendskab til det levende nutidssprog.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Amerikanske tekster vil i et passende omfang kunne læses i stedet for engelske.

Der kræves litteraturhistorisk kundskab, væsentlig dog kun om de forfattere, der læses.

Hjælpemidler ved undervisningen i litteraturhistorie, samfundslære o. l. må ikke indgå i de krævede pensum.

Grammatik må være læst i det omfang, som hensynet til den sikre sproglige forståelse af teksterne og færdigheden i skriftlig og mundtlig benyttelse af sproget nødvendiggør.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en oversættelsesstil og en referatstil. Ved besvarelsen af referatstilen er benyttelse af ordbøger, som er godkendt af undervisningsinspektionen, fra dansk til engelsk og fra engelsk til dansk tilladt.

Opgaverne skal i sværhedsgrad affattes under hensyntagen til, om faget er hovedfag eller bifag.

Til besvarelse af oversættelsesstilen gives 3 timer, til referatstilen 4 timer.

2. Ved den mundtlige prøve oplæses og oversættes et stykke af det opgivne pensum på ca. $\frac{1}{2}$ side. Foruden den sproglige forståelse skal eksaminanden vise fuld real og litteraturhistorisk forståelse af teksten.

Der prøves i et ulæst, ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side, som læses op og oversættes.

Der prøves i engelsk samtalefærdighed i tilknytning til et sted i den læste eller ulæste tekst, der afgiver et passende udgangspunkt derfor.

II. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Eksaminanden skal kunne oversætte samt flydende og med god udtale oplæse en moderne engelsk tekst. Prøven er mundtlig. Der prøves i oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst på ca. $\frac{3}{4}$ side.

På den klassisk-sproglige linie kan der prøves enten i både engelsk og tysk eller i kun eet af fagene. Der kræves læst 400 sider prosa, hvis der prøves i engelsk alene, og 200 sider prosa i hvert af fagene, hvis der prøves både i engelsk og tysk.

På den matematisk-naturvidenskabelige linie prøves enten i engelsk eller tysk. Der kræves læst 275 sider prosa.

Teksterne må vælges under hensyntagen til den sproglige og indholdsmæssige lodighed.

C. T y s k.

I. Den nysproglige linie.

Tysk skal i forhold til engelsk vælges som hovedfag eller bifag; hvis tysk vælges som hovedfag, skal engelsk være bifag; hvis tysk vælges som bifag, skal engelsk være hovedfag.

Kravene er:

1. Som hovedfag:

a. 600 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende

1. et helt værk af Lessing, et af Goethe og et af Schiller (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);

2. et udvalg af episke og lyriske digte;

3. sværere, lodig prosa, deraf mindst 150 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eksaminanderne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

b. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær prosa af middelsværdighed, egnet til at give eksaminanderne kendskab til det levende nutidssprog.

c. Et enkelt værk eller flere værker eller dele af værker af een eller flere af det 19. eller 20. århundredes hovedforfattere (i alt ca. 250 sider).

2. Som bifag:

a. 400 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende

1. et helt værk af Goethe og et af Schiller eller Lessing (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);

2. et udvalg af episke og lyriske digte;

3. sværere, lodig prosa, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eksaminanderne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

b. 300 sider moderne, væsentlig skønlitterær prosa af middelsværdighed, egnet til at give eksaminanderne kendskab til det levende nutidssprog.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Der kræves kendskab til den tyske litteraturhistorie fra og med Lessing, væsentlig vedrørende de læste forfattere.

Hjælpemidler ved undervisningen i litteraturhistorie, parlorer o. lign. må ikke indgå i de krævede pensum.

Grammatik læres i det omfang, som hensynet til den sikre sproglige forståelse af teksterne og færdigheden i skriftlig og mundtlig benyttelse af sproget nødvendiggør.

Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Ved den skriftlige prøve skrives en oversættelsesstil og en referatstil. Ved besvarelsen af referatstilen er benyttelse af ordbøger, som er godkendt af undervisningsinspektionen, fra dansk til tysk og fra tysk til dansk tilladt. Opgaverne skal i sværhedsgrad affattes under hensyntagen til, om faget er hovedfag eller bifag.

Til besvarelse af oversættelsesstilen gives 3 timer, til referatstilen 4 timer.

2. Ved den mundtlige prøve oplæses og oversættes et stykke af det opgivne pensum på ca. $\frac{1}{2}$ side. Foruden den sproglige forståelse skal eksaminanden vise fuld real og litteraturhistorisk forståelse af teksten.

Der prøves i et ulæst, ikke for let prosastykke på ca. $\frac{3}{4}$ side, som læses op og oversættes.

Der prøves i tysk samtalefærdighed i tilknytning til et sted i den læste eller ulæste tekst, der afgiver et passende udgangspunkt derfor.

II. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Eksaminanden skal kunne oversætte og flydende og med god udtale oplæse en moderne tysk tekst. Prøven er mundtlig. Der prøves i oplæsning og oversættelse af en ulæst tekst på ca. $\frac{3}{4}$ side.

På den klassisk-sproglige linie kan der prøves enten i både tysk og engelsk eller i kun eet af fagene. Der kræves læst 400 sider prosa, hvis der prøves i tysk alene, og 200 sider prosa i hvert af fagene, hvis der prøves både i tysk og engelsk.

På den matematisk-naturvidenskabelige linie prøves enten i tysk eller engelsk. Der kræves læst 275 sider prosa.

Teksterne må vælges under hensyntagen til den sproglige og indholdsmæssige lærdighed.

D. Fransk.

(Fælles for alle 3 linier).

Eksaminanden skal kunne oversætte en moderne fransk tekst, som ikke frembyder særlige vanskeligheder, oplæse den flydende og med god udtale og have så megen grammatisk kundskab, som er nødvendig for forståelse af en sådan tekst.

Der kræves læst 500 sider. Stoffet bør vælges således, at det giver typiske udtryk for fransk kultur og tænke måde; det bør være dels skønlitterært, dels af belærende, tankevægtigt indhold, der belyser fransk historie og samfundsliv.

Prøven er mundtlig.

Der prøves i to ulæste prosatekster, hver på ca. $\frac{1}{2}$ side, den ene svarende til det kulturelle læsestof, den anden — noget lettere — af skønlitterært indhold. Teksterne oplæses og oversættes. De grammatiske kundskaber prøves ved en kort redegørelse for ordformer og deres syntaktiske anvendelse,

herunder eventuelt orddannelse og fraseologi, i tilknytning til den forelagte tekst og tillige ved omsætningsprøve af nogle i teksten forekommende sætninger eller nogle lette spørgsmål og svar på fransk, ligeledes i tilknytning til teksten.

E. Græsk.

(Den klassisk-sproglige linie).

Kravene er 1) af poesi så meget, som svarer til mindst 3 000 vers af Homer (mindst 2 000 vers af Homer selv); 2) af ikke særlig svær prosa mindst 135 sider, væsentlig af Xenofon, Herodot og Platon, af den sidstnævnte mindst 50 sider. Til formlære og syntaks kræves kendskab i det omfang, der er nødvendigt for at trænge ind i taksterne. De læste skrifter skal være forstået i deres helhed og i alle væsentlige enkeltheder. Der kræves fyldigere litteraturhistorisk kundskab om de forfattere, der opgives prøver af, og iøvrigt kendskab til de allermost fremtrædende forfattere indtil Alexanders tid, således at eksaminanden forstår de læste værkers stilling indenfor hele litteraturudviklingen. Af antikviteter, religionshistorie og mytologi kræves de til forståelse af de læste skrifter nødvendige hovedtræk. Eksaminanden skal være bekendt med mindesmærker fra den klassiske oldtidskunst i samme omfang, som kræves i oldtidskundskab på de to andre linier.

Prøven er mundtlig. Der prøves som regel kun i eet enkelt sted.

F. Latin.

I. Den klassisk-sproglige linie.

Kravene er 1) af prosa 210 sider, hvori Cæsar og Cicero skal være vægtigt og nogenlunde ligeligt repræsenteret; 2) af poesi mindst 1 800 vers af forskellige digtere, særlig Horats. Fordringerne til den sproglige og litterære tilegnelse svarer til ovenstående bestemmelser vedrørende græsk, dog således, at den sproglige side af faget drages noget mere i forgrunden.

Prøven er skriftlig og mundtlig. Til skriftlig prøve gives to versioner. Den ene version skal i omfang være lidt over 1 side og ikke vanskeligere end de prosatekster, der opgives til eksamen. Eksaminanden må benytte deres latinsk-danske ordbog. Der gives 4 timer til udarbejdelsen. Den anden

skal være ca. 1 side og noget lettere end den første. Intet hjælpemiddel må anvendes. Der gives ligeledes 4 timer til udarbejdelsen.

Ved mundtlig prøve eksamineres i eet eller to forfattersteder, i sidste tilfælde et prosaisk og et poetisk.

II. Den nysproglige linie.

Der opgives mindst 150 sider, i hvilke Cæsar og Cicero skal være vægtigt og nogenlunde ligeligt repræsenteret. Formlære og syntaks skal være tilegnet i det omfang, der er nødvendigt, for at det læste kan opfattes og forstås med virkelig grammatisk sikkerhed.

Prøven er mundtlig. Hver eksaminand prøves i eet enkelt sted. Foruden i oversættelse prøves der i sproglig og real forståelse af det forelagte sted og i kendskab til værkets forfatter, indhold og kulturelle forudsætninger.

G. Oldtidskundskab.

(Den nysproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie).

Der skal være læst af græske forfattere i oversættelse mindst 2 000 vers Homer, 2 dramaer, hvoraf det ene kan være en komedie, og mindst 125 sider af prosaforfattere, deraf mindst halvdelen af Platon; resten skal være typiske partier, særlig af historikerne. Der skal være gennemgået et udvalg af kunstværker, der er tilstrækkeligt til at belyse hovedperioderne i den græske kunsts udvikling og give et begreb om dens karakter som helhed.

Prøven er mundtlig.

Ved eksaminationen lægges et sted af litteraturpensummet til grund. Dette bør vælges således, at det giver lejlighed til at komme ind på virkelig betydende spørgsmål. Eksaminanden skal kunne gøre rede for det oplæste steds indhold og væsentlige enkeltheder; som væsentlige må sådanne opfattes, der er af betydning for forståelsen af sammenhængen, af skriftet i dets helhed eller af vigtige sider af antik kultur og tænke måde. Eksamination i billedstof sker i tilslutning til teksten eller gennem korte selvstændige spørgsmål. Eksaminanden bør ikke alene være fortrolig med det enkelte kunstværk, han opgiver, men også være i besiddelse af så stor almindelig viden, at han nogenlunde kan karakterisere og placere

andre typiske værker fra det område, der er behandlet.

H. Historie.

(Fælles for de tre linier).

a. Verdenshistorie og mere indgående Danmarks og det øvrige Nordens historie fra de ældste tider til nutiden, således at den nyeste tid skal være behandlet udførligt, d. v. s. for verdenshistoriens vedkommende tiden fra ca. 1870, for Nordens historie fra 1864.

b. Samfundskundskab: Danmarks nuværende statsforfatning, dets stats- og kommunestyre samt en oversigt over de økonomiske og sociale forhold i nutidens Danmark. I tilknytning hertil en almindelig fremstilling af nutidens økonomiske, sociale og politiske organisationer, herunder organerne for mellemfolkeligt samarbejde.

Omfanget af det positive lærestof må ikke overskride 700 sider, deraf ca. 375 til verdenshistorien, ca. 225 til Nordens historie og ca. 100 til samfundskundskab.

c. I tilknytning til lærebøgernes oversigter som et integrerende led i forberedelsen historisk tekst- og billedstof, statistiske tabeller og oversigter samt, såvidt forholdene tillader det, monumenter og samlinger. Hertil forudsættes anvendt ca. en femtedel af den samlede undervisningstid. Af den til dette arbejde ansatte tid kan ca. $\frac{1}{3}$ anvendes til behandling af et naturligt afgrænset stof som speciale. Lige så lang tid kan anvendes til endnu et speciale, men kun eet speciale må falde inden for tiden 1815—1939. Læses der to specialer, bør arbejdsstoffet være af forskellig art.

Prøven er mundtlig. Der eksamineres i to spørgsmål, hvoraf det ene skal falde i det historiske lærebogsstof.

I. Geografi og naturhistorie

a. Geografi.

I. De sproglige linier (geografi med naturlære).

Naturlære: De nødvendigste kemiske og fysiske forudsætninger for forståelsen af de emner, der behandles under geografi og naturhistorie, herunder kendskab til de vigtigste mineraler og bjergarter af betydning for Danmark.

Astronomi: Kendskab til den del af astronomien, der er nødvendig for forståelsen af

den fysiske geografi og for opfattelsen af verdensbilledet gennem tiderne.

Geologi: En oversigtsmæssig viden om danske prækvartære dannelser og et mere omfattende kendskab til Danmarks kvarterdannelser, terræn og jordbund, bygget på de nødvendige forudsætninger i dynamisk og historisk geologi og blandt andet på anvendelsen af Geodætisk Instituts kort.

Jordens klima- og plantebælter med benyttelse af klimadiagrammer og vejrkort.

Kulturgeografi.

Erhvervsgeografi: Grundigt kendskab til produktion og omsætning af en enkelt verdenshandelsvarer i relation til de geografiske forhold.

Orientering på kortet med hensyn til et begrænset antal lokaliteter.

Prøven er mundtlig.

Ved eksaminationen skal den viden og de færdigheder, som eksaminanden har tilegnet sig, prøves gennem anvendelse på forskellige geografiske emner. Hvis eksaminanden ved sin forberedelse har lagt vægt på visse regionalgeografiske områder eller andre specialer, skal eksaminationen fortrinsvis tage sit udgangspunkt og hente sine eksempler fra disse. Hovedemnet for eksaminationen skal være geografisk (geologisk) eller være hentet fra astronomiens afsnit om verdensbilledet. Det øvrige under astronomien og alt det under naturlæren gennemgæede stof skal fremdrages ved eksaminationen i alle de tilfælde, hvor det kan bringes i forbindelse med hovedemnet, men må ikke alene udgøre et eksaminationsemne.

II. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Geologi: Geologi med mineralogi med fremhæven af sådanne forhold, der har betydning for geografien, for den danske kvartergeologiske vedkommende støttet bl. a. på anvendelse af Geodætisk Instituts kort.

Fysisk geografi og biogeografi, hvor bl. a. klimadiagrammer og vejrkort benyttes.

Kulturgeografi.

Erhvervsgeografi: Grundigt kendskab til produktion og omsætning af flere udvalgte verdenshandelsvarer i relation til de geografiske forhold.

Orientering på kortet med hensyn til et begrænset antal lokaliteter.

Prøven er mundtlig.

Ved eksaminationen skal den viden og de

færdigheder, som eksaminanden har tilegnet sig, prøves gennem anvendelse på forskellige geografiske emner. Hvis eksaminanden i sin forberedelse har lagt vægt på visse regionalgeografiske områder eller andre specialer, skal eksaminationen fortrinsvis tage sit udgangspunkt og hente sine eksempler fra disse.

b. Naturhistorie.

En- og flercellede organismers bygning og livsyttringer, specielt menneskelegemets bygning og funktioner med elementer af sundhedslæren.

Arvelighedslære.

Nedstammingslæren og dens historie, støttet til gennemgang af et begrænset antal emner fra den sammenlignende anatomi, palæontologien og embryologien, valgt inden for een eller to systematiske grupper.

Prøven er mundtlig.

Eksaminationsemnerne må ikke ensidigt være begrænset til kemiske eller fysiske forhold.

J. Naturlære.

I. De sproglige linier.

Se under geografi.

II. Den matematisk-naturvidenskabelige linie.

a) Fysik med astronomi.

1. **Mekanisk fysik.** Legemers ligevægt og bevægelse, herunder bevægelse under påvirkning af en konstant kraft, centralbevægelse, cirkelbevægelse. Energi, bevægelsesmængde, målesystemer, gnidning, elasticitet, elastiske svingninger, pendul. Tryk i vædske og luftarter. Bølgebevægelse, lydlære. Den almindelige tiltrækning. Molekylarkræfter.

2. **Varmelære.** Temperatur, varmeudvidelse, luftarternes tilstandsligning. Varmefylde, smeltevarme, fordampningsvarme. Damptryk, fugtighedsmåling. Luftarters fortætning. Kinetisk teori.

3. **Lyslære.** Lysets tilbagekastning, spejle. Lysets brydning, prizmer, linser. Mikroskop, astronomisk kikkert, sekstant. Spektre. Lysets hastighed. Lys som bølgebevægelse.

4. **Elektricitetslære.** Magnetisme, elektrostatik. Elektrisk strøm, Ohms lov, elektrisk energi. Elektrolyse, elementer, akkumulator. Elektromagnetisme. Induktion. Vekselstrøm. Elektriske målinger. Elektrisk strøm i luft, elektriske strålearter.

Elektriske svingninger. Elektromagnetiske bølger, det elektromagnetiske spektrum. Radioaktivitet, atomets opbygning.

5. **Astronomi.** Stjernehimlen. Solens, månens og planeternes bevægelser. Tids- og stedsbestemmelser. Himmellegemernes fysiske forhold. Stjerneverdenen.

Undervisningen drives eksperimentelt i så stort omfang som muligt. Eleverne skal skrive rapporter over de af dem udførte øvelser, og der må kræves god orden og korrekt dansk.

Godkendelse af rapporterne sker ved lærerens underskrift og datering. På kursus føres protokol over elevernes øvelser med angivelse af datoerne for deres udførelse og for rapporternes godkendelse. — Protokollen bevares mindst 5 år efter sidste indførelse.

Til prøven, som er mundtlig, opgives det anordnede pensum og desuden 20 elevøvelser, der skal være af en passende lødighed og være udtaget fra hele det i fysik gennemgæede stof.

En fortegnelse over øvelserne skal vedlægges pensuopgivelserne, og samtlige rapporter medbringes til prøven.

Der gives 3 selvstændige spørgsmål fra forskellige områder af det opgivne pensum, det ene i de fysiske øvelser. Eksaminationen i disse sker på grundlag af rapporterne og — og så vidt muligt — de benyttede apparater.

b) Kemi.

1. **Uorganisk kemi.** Med benyttelse af det kemiske tegnsprog gennemgås brint, ilt, halogenerne, svovl, kvælstof, fosfor, kulstof, silicium og nogle af de vigtigste forbindelser af disse grundstoffer. Endvidere de vigtigste metaller og nogle af deres forbindelser. Der tages især hensyn til sådanne stoffer, som har betydning i teknikken eller det daglige liv, samt til sådanne, der kan tjene til belysning af almindelige love og teorier.

2. **Organisk kemi.** Typiske eksempler fra de vigtigste grupper af alifatisk forbindelse: kulbrinter, alkoholer, aldehyder, syrer, estere, kulhydrater. Nogle cykliske forbindelser.

3. **Fysisk og teoretisk kemi.** De vigtigste almindelige teorier og fysisk-kemiske love i det omfang, som kræves for en dybere

og sammenfattende forståelse af de kemiske processer, der omtales under gennemgangen af de enkelte stoffer.

Fremstillingen grundlægges, hvor stoffets art gør det muligt, på forsøg, og elevøvelser indgår som en nødvendig bestanddel af den eksperimentelle undervisning.

Prøven er mundtlig (og til dels praktisk).

Der gives et spørgsmål i det opgivne pensum. Dog kan censor desuden som bispørgsmål stille eksaminanden en lille praktisk opgave som f. eks. udfældning af et hydrokysyd, påvisning af kloridion, genkendelse af et præparat. Opgaven, der ikke behøver at have tilknytning til hovedspørgsmålet, skal tjene til at vise elevens praktiske kendskab til stofferne.

K. Matematik.

(Kun for den matematisk-naturvidenskabelige linie).

- 1) De reelle tal. Angivelse af deres egenskaber (regneregler, ordningsregler og kontinuitet) i et sådant omfang, at læren om de reelle tal kan danne grundlag for funktionslæren. Talfølgebegrebet, Ulighedsregning og regning med numeriske værdier.
- 2) Hele tal; herunder deres eentydige opløsning i primfaktorer, restsætninger og største fælles mål.
- 3) Induktionsbeviset.
- 4) Permutationer og kombinationer.
- 5) Differens- og kvotientrækker. Uendelige kvotientrækker.
- 6) Sammensat rente og annuiteter.
- 7) Polynomier; herunder division og sætningen om bestemmelse af resten, når divisor er af første grad. Højeste antal forskellige rødder i et polynomium af n^{te} grad. Flerdobbelte rødder. Rationale rødder i et polynomium med hele koefficienter.
- 8) Binomialformlen.
- 9) Fortegnisdiskussion af polynomier af første og anden grad. Eksempler på fortegnisdiskussion af polynomier af højere grader og af brudne rationale funktioner.
- 10) Løsning af een ligning med een ubekendt: Andengradsligningen (diskussion); røddernes sum og produkt. Eksempler på ligninger, der kan henføres til andengradsligningen. Eksempler på

- algebraiske ligninger af højere grad. Eksempler på ligninger, hvor den ubekendte forekommer under kvadratrodtegn. Simple trigonometriske ligninger og eksempler på diskussion af sådanne, deriblandt af ligningerne $a \sin x + b \cos x = c$ og $a \sin^2 x + b \sin x \cos x + c \cos^2 x = 0$. Eksponentielle ligninger.
- 11) Løsning af ligningssystemer med flere ubekendte: To ligninger af første grad med to ubekendte (diskussion). Eksempler på tre ligninger af første grad med tre ubekendte. Een ligning af første grad og een ligning af anden grad med to ubekendte (diskussion). Eksempler på to ligninger af anden grad med to ubekendte. To symmetriske ligninger med to ubekendte. Simple eksempler på to ligninger med to ubekendte, hvor den ene ligning er algebraisk og den anden trigonometrisk eller begge er trigonometriske.
- 12) Komplekse tal. Løsning af andengrads-ligningen og den binome ligning.
- 13) Det retvinklede koordinatsystem og parallelforskydning af dette.
- 14) Funktionsbegrebet i det reelle tal-område (grafisk afbildning). Ligefrem og omvendt proportionalitet. Funktionerne $y = ax + b$ og $y = ax^2 + bx + c$.
- 15) Grænseværdi for en funktion. Regne-regler for grænseværdier. Asymptoter.
- 16) Kontinuerte funktioner. Kendskab til hovedsætningerne om kontinuerle funktioner og bevis for sætningen om, at en i et interval kontinuerlig funktion, der antager to forskellige værdier, antager alle mellemliggende værdier. Omvendt funktion.
- 17) Differentiable funktioner. Differentiationsreglerne for flerleddet størrelse, produkt, kvotient, sammensat og omvendt funktion. Middelværdisætningen. Funktioners voksen og aftagen. Maksimum og minimum samt største- og mindsteværdi. Anvendelse på undersøgelse af kurver, der kan fremstilles ved en ligning af formen $y = f(x)$.
- 18) Det ubestemte integral. Integration af flerleddet størrelse. Integration ved substitution. Delt integration. Det bestemte integral med anvendelse på bestemmelse af plane områders areal og omdrejningslegemers volumen.

- 19) Genstand for funktionsanalysen er de nedenfor under a), b), c), d) og e) nævnte funktionstyper samt simple funktioner, der kan opbygges ved kombination af disse.
- a) Rationale funktioner.
- b) De trigonometriske funktioner $\sin x$, $\cos x$, $\tan x$ og $\cot x$.
- c) Logaritmefunktionerne $\ln x$ og $\log x$.
- d) Eksponentialfunktionerne a^x med hovedvægten lagt på e^x .
- e) Potensfunktionerne x^a ($x > 0$) med særligt henblik på $x^{\frac{1}{n}} = \sqrt[n]{x}$ ($x \geq 0$) for $n \geq 2$ og hel. For n ulige behandles tillige $\sqrt[n]{-x}$.
- 20) Deling af et givet liniestykke i et givet forhold. Harmonisk forbundne punkter.
- 21) Den almindelige ligedannedhedslære. Lighedannede polygoners arealer. To cirklers lighedspunkter.
- 22) Længde af cirkel og cirkelbue. Areal af cirkel, cirkeludsnit og cirkelafsnit.
- 23) Konstruktion på grundlag af:
- a) De fra mellemskolen kendte geometriske steder.
- b) Det geometriske sted for de punkter, hvis afstande fra to givne punkter har et givet forhold.
- c) Det geometriske sted for de punkter, hvis afstande fra to givne linier har et givet forhold.
- d) Læren om ligedannede figurer.
- 24) De trigonometriske funktioner (\sin , \cos , \tan og \cot) af vilkårlige vinkler. Relationer mellem de trigonometriske funktioner. Formler for funktionerne af summen og differensen af to vinkler, for funktionerne af den dobbelte og den halve vinkel. Kordeberegning.
- 25) Grundformler for den retvinklede og den skævvinklede trekant. De til trekantens opløsning sædvanligt benyttede logaritmiske formler. Beregning af trekantens højder, medianer og vinkelhalveringslinier samt radius i trekantens omskrevne cirkel og i dens røring-cirkler. Beregninger, der kan henføres til trekantens opløsning. Arealet af en trekant bl. a. udtrykt ved 1) to sider og den mellemliggende vinkel og 2) siderne alene.

- 26) Hovedformerne for den rette linies ligning (herunder normalformen) med anvendelser. Parameterfremstilling af den rette linie. Liniebundter.
- 27) Ligning og parameterfremstilling for cirklen. Ligning for tangenten. Et punkts potens med hensyn til en cirkel. To cirklers radikalakse.
- 28) Ligning og parameterfremstilling for parablen henført til symmetriaksen og toppunktstangenten som koordinataksler. Ligning for tangent, normal og den til et givet kordesystem svarende diameter. Hovedsætninger om tangenten med anvendelse på konstruktioner.
- 29) Ligning for ellipse og hyperbel henført til symmetriakserne som koordinataksler. Ligning for tangent, normal, hyperblens asymptoter og den til et givet kordesystem svarende diameter. Konjugerede diametre. Hovedsætninger om tangenten med anvendelse på konstruktioner. Parameterfremstilling af ellipsen. Ledelinier.
- 30) Geometriske steder i analytisk behandling; herunder ellipsen og hyperbelen som geometrisk sted for de punkter, hvis afstande fra et givet punkt og en given ret linie har et givet forhold.
- 31) Diskussion af andengrads-ligningen $ax^2 + by^2 + cx + dy + e = 0$.
- 32) I rumgeometrien behandles hovedsætninger om ret linie og plan. Det tredidede hjørne; konvekse hjørner.
- 33) Kongruens, symmetri og ligedannedhed i rummet.
- 34) Polyedre, herunder prisme, pyramide og pyramidestub samt de fem regulære polyedre med udførlig behandling af tetraeder, terning og oktaeder. Cylinder, kegle og keglestub. Kuglen.
- 35) Sfærisk geometri med henblik på behandling af sfæriske trekanter. De trigonometriske grundformler for den retvinklede trekant samt \cos - og \sin -sætningen for den skævvinklede trekant.
- 36) Arealet af omdrejningscylinderens, omdrejningskeglens og omdrejningskeglestubbens krumme overflade samt af kuglefladen, kuglebæltet og kuglekappen.
- 37) Rumfang af prisme, pyramide, pyramidestub, omdrejningscylinder, om-

drejningskegle, omdrejningskeglestub, kugle, kugleudsnit og kugleafsnit.

- 38) Bestemmelse af plane snit i omdrejningscylinderflade og omdrejningskegleflade. Prøven er skriftlig og mundtlig.

1. Til den skriftlige prøve gives 2 sæt opgaver. Mindst halvdelen af opgaverne skal være umiddelbare anvendelser af det læste stof. Tillige skal mindst een af opgaverne give lejlighed til at prøve eksaminandens færdighed og sikkerhed i numerisk beregning. Til hvert opgavesæt gives 4 timer.

2. Den mundtlige prøve, ved hvilken der gives 2 spørgsmål i det opgivne pensum, skal i særlig grad tjene til at undersøge, om eksaminanden har opnået både en grundig forståelse og et almindeligt overblik over faget; man bør derfor ikke i begge spørgsmål indskrænke sig til at eksaminere i et snævert afgrænset område.

III. Studentereksamen for privatister med begrænset pensum.

§ 6.

Ret til at indstille sig til studentereksamen med en nærmere begrænsning af det i § 5 omhandlede pensum har eksaminander, der, efter at have bestået realeksamen eller pigeskoleeksamen eller almindelig forberedelseseksamen, har nydt en toårig skolemæssig undervisning på et af undervisningsministeren anerkendt kursus i hele det ovenfor i § 5 krævede pensum.

I særlige tilfælde kan undervisningsministeren — eller efter hans bemyndigelse formanden for eksamenskommissionen — anerkende også en anden uddannelse end den, der afsluttes med de ovennævnte eksaminer, som berettigende til at opnå begrænset pensum samt tillade, at en eksaminand, som er optaget på et anerkendt kursus efter den toårige undervisnings begyndelse, indstilles med begrænset pensum.

Med hensyn til reglerne angående anerkendelse af kursus henvises til § 3 i lov nr. 273 af 24. maj 1948 om statsliskud til private anerkendte studentereksamenkursus.

§ 7.

Hvor intet andet bemærkes, er kravene ved og formerne for eksamen de samme som ved eksamen efter afsnit II.

Kursuslærere, der eksaminerer egne elever, deltager i bedømmelsen af disse elever. I fagene engelsk, tysk og geografi med naturlære på den klassisk-sproglige linie, geografi med naturlære på den nysproglige linie, engelsk/tysk og geografi på den matematisk-naturvidenskabelige linie afholdes eksamen et år før den endelige studentereksamen.

I de enkelte fag er eksamensopgivelserne følgende:

A. Dansk.

a) Litteraturlæsning: der opgives det statarisk læste pensum (4 hovedværker og 185 sider litteraturprøver).

b) Litteraturhistorie, dansk grammatik, svensk og norsk som under II § 5, A, b—d.

B. Engelsk og C. Tysk.

1. Den nysproglige linie.

a. som hovedfag: 200 sider af det i II § 5 henholdsvis B I 1 a og b og C I 1 a læste stof. Heraf udtager kursus 135 sider.

b. som bifag: 150 sider af det i II § 5 henholdsvis B I 2 a og b og C I 2 a læste stof. Heraf udtager kursus 100 sider.

2. Den klassisk-sproglige og den matematisk-naturvidenskabelige linie.

Fordringerne er de samme som i II § 5 B og C.

D. Fransk.

Fordringerne er de samme som i II § 5 D.

E. Græsk.

1 600 vers poesi og 80 sider prosa, deraf omtrent halvdelen af Platon. Af dette pensum udtager kursus 1 100 vers og 50 sider prosa.

F. Latin.

1. Den klassisk-sproglige linie: 75 sider prosa af forskellige forfattere, 1 000 vers poesi. Horats oder og breve skal være repræsenteret i det opgivne pensum. Kursus udtager 700 vers poesi og 50 sider prosa.

2. Den nysproglige linie: 75 sider af forskellige forfattere, udtaget nogenlunde ligeligt af hele det læste stof. Kursus udtager 50 sider.

G. Oldtidskundskab.

1 200 vers af Homer, 1 drama (tragedie eller komedie), 100 sider prosa, deraf mindst halvdelen Platon, resten især typiske partier af de græske historikere. Kursus bestemmer, hvilket af de to læste dramaer der skal opgives, og udtager 800 vers af Homer og 60 sider prosa. Desuden opgives et udvalg, udtaget af kursus, af typiske prøver af græsk (romersk) billed- og bygningskunst.

H. Historie.

1) En række perioder indenfor verdenshistorien og Nordens historie, således at ca. halvdelen falder i tiden før 1815, halvdelen i den øvrige historie, foreløbig til 1939, og at både verdenshistorie og Nordens historie er repræsenteret på begge områder. Det samlede sidetal skal efter de anvendte lærebogers karakter og sværhedsgrad være ca. 250—310 sider. Kursus udtager $\frac{2}{3}$ af perioderne.

2) To trediedele af samfundslæren, heraf halvdelen, hvorunder altid Danmarks statsforfatning, udtaget af kursus.

3) Efter kursus valg et af de nedenfor under a) og b) nævnte områder:

a) Som normalregel 15 billeder og tekster i et omfang, der under hensyntagen til stoffets sværhedsgrad fastsættes til mindst 30 og højst 50 tekstsider. Indenfor det samlede pensum for de nævnte to grupper af stof — billeder og tekster — kan dog størrelsesforholdet forskydes, således at enten billedstoffet eller tekststoffet formindskes med indtil halvdelen af det ovennævnte normalpensum, imod at der sker en tilsvarende forøgelse af den anden stofgruppes pensum. Teksterne kan delvis erstattes med egnet statistisk materiale.

b) Specialet, eller, såfremt det pågældende hold har læst to specialer, eventuelt begge disse.

Opgives der to specialer, fritages holdet for at opgive lærebogsstof fra

tiden før 1815. Det samme opnår et hold, der til eksamen opgiver både et speciale og billeder og tekster i det under 3 a) angivne omfang.

I. Geografi og naturhistorie.
(naturlære på de sproglige linier).

Fordringerne er de samme som i II § 5 I.

J. Naturlære.

(Den matematisk-naturvidenskabelige linie).

a) Fysik med astronomi.

Til elevernes praktiske øvelser anvendes en tid, der svarer til 2 timer ugentlig i et år. En fortegnelse over samtlige øvelser vedlægges pensaaopgivelserne, og samtlige rapporter fremlægges til eksamen.

Prøven er mundtlig.

Der opgives ca. halvdelen af det anordnede pensum og 20 af de udførte elevøvelser. Kursus udvælger selv $\frac{2}{3}$ af eksamenspensum og alle de 20 øvelser. Disse opgivne øvelser, som skal være af en passende lødighed, vælges af kursus fortrinvis uden for det af dette valgte eksamenspensum.

Der gives 2 spørgsmål, et i det opgivne pensum og et i de fysiske øvelser. Eksaminationen i disse sker på grundlag af de benyttede apparater og de fremlagte rapporter.

b) Kemi. Prøven som i § 5 J II b; dog opgives kun ca. $\frac{3}{5}$ af det anordnede pensum. Af eksamenspensum udtager kursus $\frac{2}{3}$.

K. Matematik.

$\frac{3}{5}$ af det i II § 5 K nævnte pensum, idet de $\frac{2}{5}$ opgives af kursus.

§ 8.

Overalt, hvor der i de enkelte fag til eksamen kan opgives et pensum, der er mindre end det, der kræves læst i § 5, opgives det begrænsede pensum af eksamenskommissionens formand den 10. februar, efter at han senest 1. januar forinden har modtaget opgivelse af hele det læste pensum og det af vedkommende kursus udtagne stof.

IV. Lettelser for privatister, der, forinden de indstiller sig til studentereksamen, har bestået andre eksaminer.

§ 9.

De, der har bestået en af de i de følgende bestemmelser omhandlede eksaminer, kan

opnå studentereksamen ved at bestå prøve som nedenfor anført, således at prøverne i de pågældende fag i forbindelse med den allerede beståede eksamen tilsammen omfatter, hvad der normalt kræves gennemgået for at opnå studentereksamen.

Fordringerne ved eksamen er de i afsnit II omhandlede, og prøverne i de pågældende fag aflægges som tillægsprøver uden dimissor for eksamenskommissionen, dog at eksaminanden, der i de pågældende fag til studentereksamen har fulgt en toårig undervisning på et anerkendt kursus i de krævede fag, kan indstille sig til eksamen med begrænset pensum med vedkommende kursusforstander som dimissor og i det hele på samme vilkår, som gælder for kursets øvrige elever.

Til at bestå studentereksamen som tillægsprøve til en tidligere bestået eksamen, jfr. §§ 10—15, kræves karakterer, hvis gennemsnit er mindst g (12,00).

§ 10.

Adgangseksamen til Den polytekniske Lærestanstalt, Danmarks tekniske højskole.

De, der har bestået adgangseksamen til Danmarks tekniske Højskole eller dermed ligestillede kontrollerede prøver i matematik, fysik med astronomi og kemi, jfr. anordning af 25. juni 1940, kan opnå studentereksamen af den matematisk-naturvidenskabelige linie ved at aflægge prøve i skriftlig dansk, mundtlig dansk, engelsk eller tysk, fransk, historie, oldtidskundskab og geografi.

§ 11.

Den afsluttende prøve for lærere i folkeskolen.

Den, der har bestået lærereksamen i henhold til undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 72 af 29. februar 1940, og som foruden den ved lærereksamen krævede obligatoriske prøve i et fremmed sprog (engelsk eller tysk) har aflagt tillægsprøver i 2 andre fremmede sprog (tysk eller engelsk samt fransk) — jfr. dog nedenfor under a — i overensstemmelse med § 55 c i bekendtgørelsen af 29. februar 1940 med mindst karakteren g i hvert sprog, kan ved derefter at bestå en af følgende prøver opnå studentereksamen som nedenfor angivet:

a. *Studentereksamen af klassisk-sproglig retning* på grundlag af en prøve i latin og græsk i omfang som til studentereksamen efter den klassisk-sproglige retning.

b. *Studentereksamen af nysproglig retning* på grundlag af en prøve i engelsk, tysk og latin i omfang som til studentereksamen efter den nysproglige retning, hvilken prøve da i tysk eller engelsk kan træde i stedet for en tillægsprøve i samme fag, hvor en sådan i henhold til foranstående regel skulle aflægges. Den, der har bestået seminariernes udvidede sprogprøve i tysk eller engelsk, jfr. bekendtgørelse af 10. juli 1951, fritages for skriftlig prøve til studentereksamen i det pågældende fag.

c. *Studentereksamen af matematisk-naturvidenskabelig retning* på grundlag af en prøve i matematik, fysik og kemi i omfang som til studentereksamen efter den matematisk-naturvidenskabelige retning eller adgangseksamen til Danmarks tekniske Højskole i henhold til kgl. anordning nr. 357 af 25. juni 1940.

De under a—c nævnte prøver aflægges for eksamenskommissionen for studentereksamen for privatister eller ved en gymnasieskole, adgangseksamen til Danmarks tekniske Højskole dog for den i kgl. anordning af 25. juni 1940 § 3, 2. stk. nævnte særlige eksamenskommission.

Undervisningsministeren træffer nærmere bestemmelse med hensyn til reglernes anvendelse, forsåvidt angår dem der består lærereksamen efter lov nr. 220 af 11. juni 1954.

§ 12.

Faglærereksamen.

De, der har bestået faglærereksamen, fritages for prøver i de pågældende fag til studentereksamen, hvadenten indstilling til denne sker efter reglerne i § 11 som følge af tidligere bestået lærereksamen eller efter andre af nærværende anordnings bestemmelser.

§ 13.

Højere handelseksamen.

De, der har bestået højere handelseksamen i henhold til lov af 23. juni 1920 (jfr. handelsministeriets bekendtgørelse af 17. april 1953), kan opnå studentereksamen af

nysproglig retning ved at bestå prøve i følgende fag: skriftlig og mundtlig dansk, historie, mundtlig engelsk, mundtlig tysk, oldtidskundskab, naturhistorie (biologi og fysiologi) og fransk. Prøven i fransk bortfalder dog, såfremt eksaminanden ved højere handelseksamen har bestået en prøve i fransk i et omfang, som svarer til fordringerne ved studentereksamen eller har bestået den statskontrollerede prøve i fransk, jfr. handelsministeriets bekendtgørelse af 2. oktober 1953. For at indstille sig til universitetseksaminer, ved hvilke der som forudsætning kræves en tillægsprøve i latin af studenter af den matematisk-naturvidenskabelige retning, må de her omhandlede studenter underkaste sig samme tillægsprøve.

I mundtlig dansk kræves ikke grammatik og kendskab til det danske sprogs slægtskab med svensk og norsk.

I historie kræves ikke samfundskundskab. Af engelsk og tysk vælges det ene fag som hovedfag, det andet som bifag. Fordringerne til statarisk læsning i disse fag er følgende, hvadenten den pågældende i de øvrige fag indstiller sig til eksamen med fuldt pensum eller med begrænset pensum, jfr. § 9:

Engelsk.

I. Som hovedfag:

a. 175 sider, omfattende dels et drama af Shakespeare, hvoraf dog enkelte mindre væsentlige scener kan udelades, dels et udvalg af poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.

b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.

II. Som bifag:

a. 75 sider poesi af betydelige engelske digtere, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede.

b. 325 sider sværere prosa af vægtigt indhold, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af engelsk liv og kultur, herunder historie, samfundsforhold og politiske institutioner. Resten skal være taget fra betydelige romanforfattere, dramatikere eller essayister, væsentlig fra det 19. og 20. århundrede, således at mindst to af de nævnte kategorier er repræsenteret.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Amerikanske tekster vil i et passende omfang kunne læses i stedet for engelsk.

Der kræves litteraturhistorisk kundskab, væsentlig dog kun om de forfattere, der læses.

Hjælpemidler ved tilegnelsen af litteraturhistorie, samfundslære o. l. må ikke indgå i de krævede pensa.

Tysk.

I. Som hovedfag:

600 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende

1. et helt værk af Lessing, et af Goethe og et af Schiller (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);
2. et udvalg af episke og lyriske digte;
3. sværere, lødig prosa, deraf mindst 150 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

Højskolens eksaminer:

Alle studieretninger.

Fysik.

Mundtlig og praktisk-skriftlig kemi.

Veterinæreksamen.

Botanik, zoologi, anatomi, fysiologi og bakteriologi.

II. Som bifag:

400 sider, hvoraf mindst halvdelen skal være fra tiden før 1850, omfattende

1. Et helt værk af Goethe og et af Schiller eller Lessing (et af disse værker kan dog erstattes med et større udvalg af vedkommende digters forfatterskab);
2. et udvalg af episke og lyriske digte;
3. sværere, lødig prosa, deraf mindst 75 sider af ræsonnerende art, egnet til at give eleverne indblik i forskellige sider af tysk liv og kultur, derunder også tysk historie.

For både hovedfag og bifag gælder følgende bestemmelser:

Der kræves kendskab til den tyske litteraturhistorie fra og med Lessing, væsentlig vedrørende de læste forfattere.

Hjælpemidler i litteraturhistorie, parlører o. l. må ikke indgå i de krævede pensa.

§ 14.

Afgangseksamen ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Den, der har bestået afsluttende prøver ved den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole i henhold til de ved nærværende anordnings ikrafttræden gældende bestemmelser, kan opnå studentereksamen, således at han fritages for visse fag ved denne eksamen i overensstemmelse med nedenstående skema. Undervisningsministeren fastsætter, hvorvidt bestemmelserne opretholdes ved eventuelle ændringer i reglerne for den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles prøver.

Studentereksamen aflægges herefter som en tillægsprøve i de øvrige krævede fag, jfr. § 9.

Studentereksamen:

Fysik med astronomi.

Kemi.

Naturhistorie.

Højskolens eksaminer:

Landbrugs- og mejeribrugseksamen.

Geologi og jordbundslære, zoologi, botanik (systematisk og fysiologisk, mikrobiologi og arvelighedslære), husdyrenes anatomi og fysiologi samt landbrugsgeografi.

Landinspektørexamen.

Skriftlig matematik.
Mundtlig matematik.

Havebrugseksamen.

Geologi og jordbundslære, havebrugszoologi, botanik (systematisk og fysiologisk, mikrobiologi og arvelighedslære).

Skovbrugseksamen.

Skriftlig matematik.
Mundtlig matematik.
Geologi og jordbundslære, zoologi, botanik (systematisk og fysiologisk, mikrobiologi og arvelighedslære).

§ 15.

Matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen på grundlag af tidligere bestået sproglig studentereksamen.

Studenter af den klassisk-sproglige eller den nysproglige retning kan opnå rettigheder som studenter af den matematisk-naturvidenskabelige retning ved at underkaste sig en tillægsprøve i mundtlig og skriftlig matematik, mundtlig fysik samt kemi i omfang som for matematisk-naturvidenskabelig studentereksamen fastsat.

V. Almindelige bestemmelser.

§ 16.

Ved sider i sprogfagene forstås i nærværende anordning normalsider. En nor-

Givet på Amalienborg, den 4. november 1954.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

I Kongens Navn:

Knud,

Arveprins, Rigsforstander.

Jul. Bomholt.

Studentereksamen:

Geografi og naturhistorie.

Skriftlig matematik.
Mundtlig matematik.

Naturhistorie.

Skriftlig matematik.
Mundtlig matematik.
Naturhistorie.

malside prosa omfatter 1 300 bogstaver, en normalside poesi 30 fire- eller femfodede verslinier eller et dertil svarende antal verslinier med færre eller flere fødder.

§ 17.

Nærværende anordning træder i kraft fra og med studentereksamen i maj-juni 1956, således at der allerede i maj-juni 1955 aflægges prøve i forprøvefagene efter reglerne i nærværende anordning.

§ 18.

Undervisningsministeren bemyndiges til at træffe de fornødne bestemmelser til gennemførelse af denne anordning og til i særlige tilfælde, efter forhandling med undervisningsinspektøren for gymnasieskolerne at tillade afvigelser fra de givne regler.

Bekendtgørelse om tillæg til lodstaksterne.

§ 1.

Det midlertidige tillæg til lodstakster, landsætningspenge, ventepenge, opholdspenge og betaling for ikke benyttet lods forhøjes fra 1. januar 1955 og indtil videre fra 51 pct. til 52 pct. af grundbeløbene.

Forsvarsministeriet, den 19. november 1954.

Rasmus Hansen. / S. Iversen.

19. november.

Bekendtgørelse om det midlertidige tillæg til lodsernes rejsepenge.

Det midlertidige tillæg til lodsernes rejsepenge forhøjes fra den 1. december d. å. og indtil videre fra 75 pct. til 83 pct. af de i takstbøgerne anførte beløb.

Forsvarsministeriet, den 19. november 1954.

Rasmus Hansen. / S. Iversen.

22. november.

Nr. 342.

Bekendtgørelse om udstedelse af sundhedscertifikat ved eksport af frø.

I medfør af § 2 i lov nr. 140 af 1. juli 1927 om bekæmpelse af smitsomme plantesygdomme og skadedyr fastsættes herved følgende bestemmelser.

§ 1.

Sundhedscertifikater for mark-, have- og skovfrø, der her fra landet skal eksporteres til lande, der som betingelse for indførsel af frø kræver sundhedscertifikat, udstedes af statens plantetilsyn på grundlag af en af tilsynet efter nærmere fastsatte regler foretaget undersøgelse af frøet.

§ 2.

Anmodning om udstedelse af sundheds-

certifikat skal af vedkommende avler, grossist eller eksportør indsendes til statens plantetilsyn, Gersonsvej 13, Hellerup, på særlige blanketter, der kan rekvireres hos tilsynet.

§ 3.

De af Statens plantetilsyn udstedte certifikater må ikke med virkning for det offentlige anvendes som garanti i private retsforhold, idet statens plantetilsyn hverken over for avlere, eksportører eller andre sælgere eller over for købere påtager sig noget økonomisk ansvar i forbindelse med certifikatudstedelsen.